

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1986-1987**

15 JUNI 1987

Voorstel van wet houdende invoering van de algehele en onomkeerbare decumulatie van de inkomsten van de echtgenoten

(Ingediend door Mevr. Delruelle-Ghobert c.s.)

TOELICHTING

Het onderhavige wetsvoorstel ligt in de lijn van een algehele hervorming van de belastingwetten en meer bepaald van de wetten houdende belasting op de inkomsten uit arbeid.

Met de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen werd een eerste stap gezet naar de verlaging van de belastingdruk, doordat een vierjarenplan werd ingevoerd dat voorziet in de volledige indexering van de belastingsschalen, de gedeeltelijke uitbreiding van de decumulatie en de splitting, een eerste verlaging van de aanslagvoeten en de optrekking van het belastbaar minimum.

Dat is echter slechts een eerste stap, die reeds was gezet vóór de spectaculaire operatie tot budgettaire gezondmaking van 1987, waardoor het netto te financieren saldo van de Schatkist tot 8 pct. van het B.N.P. werd teruggebracht.

Onze medeburgers moeten nu de eerste vruchten kunnen plukken van de aanzienlijke inspanning die zij hebben geleverd. Niemand heeft ooit soberheid om de soberheid aangeprezen en het wordt tijd dat de offers die de loon- en weddetrekkenden, de ambtenaren en de zelfstandigen zich sedert jaren hebben getroost, ook echt betekenis krijgen.

De indieners van dit voorstel zijn tevens van mening dat een einde moet worden gemaakt aan een situatie waarin

R. A 13925

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1986-1987**

15 JUIN 1987

Proposition de loi instaurant le décumul intégral et irréversible des revenus des époux

(Déposée par Mme Delruelle-Ghobert et consorts)

DEVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi s'inscrit dans la ligne d'une réforme globale de la fiscalité et plus particulièrement de la fiscalité qui frappe les revenus du travail.

La loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres a réalisé un premier pas dans la réduction de la pression fiscale en mettant en œuvre un plan de quatre ans prévoyant l'indexation complète des barèmes fiscaux, l'élargissement partiel du décumul et du fractionnement, une première réduction des taux et le relèvement du minimum imposable.

Il ne s'agit cependant que d'un premier pas qui a été posé avant l'effort spectaculaire d'assainissement budgétaire réalisé en 1987 et grâce auquel le solde net à financer du Trésor a été ramené à 8 p.c. du P.N.B.

A présent, il importe que nos concitoyens récoltent les premiers fruits de ces efforts considérables qu'ils ont consentis. Nul n'a prôné l'austérité pour l'austérité et l'heure est venue de donner un sens aux sacrifices consentis par les travailleurs salariés, appointés, fonctionnaires et indépendants et cela depuis plusieurs années.

Les auteurs de la proposition estiment également qu'il y a lieu de mettre fin à une situation où le travail, dans la mesu-

R. A 13925

arbeid, die de voornaamste inkomstenbron is van de meeste medeburgers fiscaal wordt gestraft en elk initiatief wordt ontmoedigd.

De voorgestelde hervorming omvat :

— de volledige en onvoorwaardelijke decumulatie van de inkomsten van de echtgenoten, zodat een einde wordt gemaakt aan een onrechtvaardige en immorele belasting;

— de vaststelling van een gemiddelde maximaanslagvoet van 50 pct;

— de vermindering van het aantal aanslagvoeten van de personenbelasting en de geleidelijke vermindering van die aanslagvoeten, zodat gaandeweg het peil van het begin van de jaren 1970 wordt bereikt;

— het optrekken van het belastbaar minimum.

Het onderhavige voorstel verheft de afzonderlijke belasting van de inkomsten van de echtgenoten tot regel, derwijze dat de samenvoeging van de inkomsten van de echtgenoten volledig, onbeperkt en onvoorwaardelijk wordt afgeschaft.

Het voorstel maakt geen aanspraak op volledigheid en zal eventueel worden geamendeerd, met name om ervoor te zorgen dat meer rekening wordt gehouden met het feit dat de belastingplichtigen al dan niet kinderen ten laste hebben, alsmede met gezinnen die slechts één bedrijfsinkomen hebben.

Het voorstel volstaat niettemin om een ruim debat op gang te brengen over dit fundamentele probleem, dat nog tijdens deze zittingperiode behoort te worden geregeld.

Een van de krachtlijnen van onze hervorming is tevens de vermindering van het aantal aanslagvoeten, de verlaging van die aanslagvoeten en de vaststelling van een gemiddelde maximaanslagvoet van 50 pct. De totale belasting zou aldus in geen enkel geval meer dan 50 pct. van het belastbare inkomen mogen bedragen.

Dat is het doel van dit wetsvoorstel, waarin nog slechts in vier aanslagvoeten wordt voorzien, het belastbaar minimum wordt verhoogd en de gemiddelde totale aanslagvoet op maximum 50 pct. wordt vastgesteld.

De voorgestelde aanslagvoeten bedragen 25 pct., 40 pct., 50 pct. en 57,5 pct.

De aanslagvoet van 25 pct. heeft betrekking op de eerste inkomensschijf tot 300 000 frank.

De aanslagvoet van 40 pct. heeft betrekking op de inkomens tussen 300 000 frank en 1 miljoen frank.

De aanslagvoet van 50 pct. heeft betrekking op de inkomens tussen 1 miljoen en 2,5 miljoen frank.

De aanslagvoet van 57,5 pct. heeft betrekking op de inkomens van meer dan 2,5 miljoen frank.

Op te merken valt dat deze laatste aanslagvoet overeenstemt met de fiscale druk op de dividenden die door de ven-

re où il est la source principale de revenus chez la plupart de nos concitoyens, est puni fiscalement et où l'initiative est découragée.

La réforme préconisée comprend :

— le décumul intégral et inconditionnel des revenus des époux, en vue de mettre fin à un impôt injuste et immoral;

— la fixation d'un taux maximum moyen d'imposition à 50 p.c.;

— la réduction du nombre de taux d'imposition de l'impôt des personnes physiques et la diminution progressive de ces taux, de façon à revenir par étapes au niveau du début de la décennie de 1970;

— le relèvement du minimum imposable.

La présente proposition consacre l'imposition distincte des revenus des époux afin de réaliser la suppression intégrale, illimitée et inconditionnelle du cumul de ces revenus.

Elle ne prétend pas être complète et sera éventuellement amendée notamment pour réaliser une meilleure prise en charge des enfants des contribuables et tenir compte aussi des ménages ne disposant que d'un seul revenu professionnel.

Elle est cependant suffisante pour ouvrir un large débat sur cette question essentielle qu'il importe de régler dans le cadre de la présente législature.

L'un des axes principaux de notre réforme est également la réduction du nombre de taux d'imposition, la diminution de ces taux et la fixation d'un taux moyen maximum à 50 p.c. Ainsi, en aucun cas, l'impôt total ne pourra plus dépasser 50 p.c. du revenu imposable.

C'est l'objet de la présente proposition de loi qui ne retient plus que quatre taux d'imposition, qui majore le minimum non imposable et qui fixe à 50 p.c. maximum le taux moyen de l'impôt total.

Les taux d'imposition proposés sont de 25, 40, 50 et 57,5 p.c.

Le taux de 25 p.c. concernerait la première tranche de revenus jusqu'à 300 000 francs.

Le taux de 40 p.c. concernerait les revenus compris entre 300 000 francs et un million de francs.

Le taux de 50 p.c. concernerait les revenus compris entre un million et deux millions et demi de francs.

Le taux de 57,5 p.c. concernerait les revenus supérieurs à deux millions et demi de francs.

Il est à noter que ce dernier taux correspond à la pression fiscale sur les dividendes distribués des sociétés. En ne dépassant pas

nootschappen worden uitgekeerd. Indien geen hogere aanslagvoet wordt gehanteerd, mag worden verhoopt dat niet langer vennootschappen zullen worden opgericht, uitsluitend met het doel te ontsnappen aan de buitensporige progressiviteit van de personenbelasting. Voorts kan deze aanslagvoet van 57,5 pct. best de vergelijking doorstaan met de maximum-aanslagvoeten die in de meeste van onze buurlanden bestaan.

In het voorstel is verder bepaald dat het belastbare minimum op 130 000 frank wordt gebracht, welk bedrag wordt verhoogd met 50 000 frank voor het eerste kind, 50 000 frank voor het tweede kind en 75 000 frank voor het derde en de daaropvolgende kinderen.

Een gezinshoofd met twee kinderen ten laste zou aldus een fiscale vrijstelling van 230 000 frank krijgen. Op de eerste schijf van 300 000 frank zou deze belastingplichtige bijgevolg slechts 17 500 frank belasting betalen.

Bovendien voorziet het voorstel in een vermeerdering met 50 000 frank van het belastbare minimum, indien de belastingplichtige of een persoon te zijnen laste een fysieke of mentale handicap hebben van ten minste 66 pct.

Het is duidelijk dat ons voorstel, waarvan de verschillende voordelen uiteraard samen kunnen worden gevoegd, een regelrechte fiscale revolutie betekent. Alle belastingplichtigen zullen er voordeel uit halen en dat is meteen de verklaring voor zijn hoge kostprijs.

De indieners van dit voorstel ramen het verlies voor de Schatkist op 67 miljard. Dat verlies zal evenwel op termijn worden gecompenseerd door de positieve afgeleide gevolgen van het voorstel dat een einde maakt aan een situatie waarin arbeid fiscaal wordt gestraft en initiatief wordt ontmoedigd. Op die wijze zal het voorstel ertoe bijdragen dat niet-aan-gegeven activiteiten uit de clandestiniteit worden gehaald.

De toename van de koopkracht van de totaliteit van de belastingplichtigen zal een heropleving van het verbruik in de hand werken, ook wat betreft de aankoop van duurzame goederen en van diensten, wat de opbrengst van de indirecte belastingen zal doen stijgen en die stijging kan later op haar beurt tot een vermindering van de indirecte fiscale druk leiden.

Deze positieve afgeleide gevolgen zullen echter slechts een deel van het verlies voor de fiscus kunnen goedmaken ($\pm 1/3$) en bovendien eerst na verloop van tijd merkbaar worden. Er moet dus ter compensatie naar overeenstemmende bezuinigingen worden uitgekeken. Die kunnen hoofdzakelijk bestaan in een vermindering van de transfers naar de ondernemingen, waar momenteel zo'n 300 miljard frank mee gemoeid zijn.

Zoals wij reeds gezegd hebben, is dit voorstel revolutionair. Het is ook, en vooral, een realistisch voorstel omdat het rekening houdt met en past in het kader van de huidige gunstige evolutie van de begroting. Het heeft derhalve de grote verdienste onmiddellijk te kunnen worden verwezenlijkt.

sant pas ce taux, on peut espérer voir disparaître le phénomène des sociétés créées uniquement en vue d'échapper à la progressivité excessive de l'impôt sur les revenus des personnes physiques. D'autre part, ce taux de 57,5 p.c. supporte parfaitement la comparaison avec les taux maxima pratiqués chez la plupart de nos voisins.

La proposition prévoit en outre que le minimum non imposable sera porté à 130 000 francs, lequel montant sera majoré de 50 000 francs pour le premier enfant, de 50 000 francs pour le deuxième enfant et de 75 000 francs par enfant à partir du troisième.

Un chef de ménage ayant deux enfants à charge bénéficierait donc d'une immunisation fiscale sur 230 000 francs. En conséquence, sur sa première tranche de 300 000 francs de revenus, ce contribuable ne paierait donc que 17 500 francs d'impôt.

En outre, la proposition prévoit aussi une majoration de 50 000 francs du minimum non imposable si le contribuable ou l'une des personnes à sa charge était victime d'un handicap physique ou mental de 66 p.c. au moins.

Notre proposition, dont les différents effets peuvent évidemment être cumulés, constitue, on le voit, une véritable révolution fiscale. Tous les contribuables en bénéficieront et c'est ce qui explique son coût élevé.

Les auteurs de la présente proposition estiment qu'il s'agit d'une perte de 67 milliards de francs pour le Trésor. Toutefois, à terme, cette perte serait compensée par les effets induits positifs de la proposition qui met fin à une situation où le travail est puni fiscalement et l'initiative découragée. En ce sens, elle contribuera à faire sortir de la clandestinité des activités non déclarées.

L'augmentation du pouvoir d'achat de l'ensemble des contribuables va favoriser la relance de la consommation, de l'achat de biens durables et de services qui seront eux-mêmes générateurs de rentrées fiscales indirectes dont le volume global croissant permettra même ultérieurement une diminution de la pression indirecte.

Mais ces effets induits positifs ne couvriront qu'une partie de la moins-value fiscale (plus ou moins un tiers) et, de plus, ils ne seront perceptibles qu'après un certain laps de temps. Il y aurait donc lieu de trouver des économies compensatoires à due concurrence. Elles peuvent être trouvées principalement par une diminution des transferts aux entreprises qui représentent aujourd'hui quelques 300 milliards de francs.

La présente proposition est, nous l'avons dit, révolutionnaire. Elle est aussi et surtout réaliste dans la mesure où elle tient compte de et s'inscrit parfaitement dans l'évolution budgétaire favorable actuelle. Elle a donc le grand mérite d'appartenir au domaine des possibilités immédiatement réalisables.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel stelt als regel dat de inkomsten van de echtgenoten afzonderlijk worden belast en dat de inkomsten van de kinderen van hun gezin in gelijke delen aan de belastbare inkomsten van de echtgenoten worden toegevoegd.

Op dit ogenblik kunnen de belastingplichtigen aanspraak maken op de gunstigste belastingregeling. Het belastingbe-stuur past, naargelang van het geval, hetzij splitting, hetzij gedeeltelijke decumulatie toe.

In het kader van de invoering van de volledige decumulatie van de inkomsten van de echtgenoten, zal op de meeste belastingplichtigen het nieuwe artikel 73 worden toegepast. Toch zou artikel 80 — na aanpassing door de Koning ten einde de splitting te behouden — in enkele marginale gevallen voor sommige belastingplichtigen voordeliger kunnen zijn. Daarom moet het systeem van de gunstige belasting-regeling worden behouden.

Artikel 2

Dit artikel beoogt een technische aanpassing, noodzakelijk gemaakt door een nieuwe tekst van artikel 73.

Artikel 3

Dit artikel heeft tot doel de latere vervollediging van het voorstel mogelijk te maken ten einde meer rekening te houden met de fiscale toestand van gezinnen die slechts één bedrijfsinkomen hebben.

Artikel 4

Dit artikel heft artikel 77 van het W.I.B. op, aangezien het voorstel nog slechts in vier vaste aanslagvoeten voorziet. De belastingschalen zullen dus niet langer bij koninklijk besluit worden vastgesteld.

Artikel 5

Dit artikel stelt vier vaste aanslagvoeten vast, alsmede een gemiddelde maximaanslagvoet van 50 pct., zoals verduidelijkt is in de toelichting. De belastingschijven zullen automatisch worden geïndexeerd, conform de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen.

Artikel 6

Dit artikel verhoogt het minimum belastbare inkomen tot 130 000 frank, terwijl het 105 000 frank bedraagt voor het aanslagjaar 1987 en 115 000 frank voor het aanslagjaar 1989.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article énonce le principe de la taxation distincte des revenus des époux et de la répartition par parts égales sur les revenus imposables de chacun de ceux-ci, des revenus des enfants du ménage.

Actuellement, les contribuables bénéficient de la règle du système fiscal le plus avantageux. L'administration fiscale applique selon le cas, soit le fractionnement, soit le décumul partiel.

Dans le cadre de l'instauration du décumul intégral des revenus des époux, la grande majorité des contribuables se verront appliquer le nouvel article 73. Toutefois, dans certains cas marginaux, l'article 80 tel qu'il sera adapté par le Roi pour maintenir le fractionnement, resterait peut-être plus avantageux pour certains contribuables. Il importe donc de maintenir la règle du système fiscal le plus avantageux.

Article 2

Cet article constitue une mise en concordance technique nécessitée par la rédaction nouvelle de l'article 73.

Article 3

Cet article est destiné à permettre un achèvement ultérieur de la présente proposition pour mieux tenir compte de la situation fiscale des ménages ne disposant que d'un seul revenu professionnel.

Article 4

Cet article abroge l'article 77 du C.I.R. puisque la proposition ne retient plus que 4 taux fixes d'imposition. Il n'y a donc plus de barèmes à déterminer par arrêté royal.

Article 5

Cet article instaure quatre taux fixes et un taux moyen maximum de 50 p.c. ainsi qu'il est précisé dans les développements de la proposition. Les tranches prévues seront automatiquement indexées conformément aux effets de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres.

Article 6

Cet article porte le minimum imposable à 130 000 francs, alors qu'il est de 105 000 francs pour l'exercice d'imposition 1987 et qu'il sera de 115 000 francs pour l'exercice d'imposition 1989.

Voorts wordt het stelsel van belastingvermindering wegens gezinslast in het huidige artikel 81 van het W.I.B. vervangen door een stelsel van belastingaftrek dat in artikel 79 wordt ingevoerd. Dat stelsel houdt de aftrek in van een bedrag van telkens 50 000 frank voor het eerste en het tweede kind en van 75 000 frank voor elk van de volgende kinderen. Daardoor wordt beter rekening gehouden met de werkelijke last die met de aanwezigheid van kinderen gepaard gaat, en wel vanaf het eerste kind, dit in tegenstelling met het huidige stelsel dat uitsluitend de zeer grote gezinnen bevoordeelt. Het nieuwe stelsel is derhalve ook beter afgestemd op de werkelijke samenstelling van de Belgische gezinnen.

Artikel 7

Dit artikel heft artikel 81 van het W.I.B. op, dat wegens de wijziging aangebracht in artikel 79 zijn bestaansreden heeft verloren.

Artikel 8

Dit artikel bepaalt dat dit voorstel van wet van toepassing zal zijn voor de inkomsten van 1988, d.w.z. met ingang van het aanslagjaar 1989.

**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

Artikel 73 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen wordt vervangen door de volgende bepaling :

« *Artikel 73. — § 1.* De inkomsten van de echtgenoten worden afzonderlijk belast.

De inkomsten van de kinderen worden voor de helft samengevoegd met de inkomsten van de vader en voor de helft met de inkomsten van de moeder indien de ouders het wettelijk genot van de inkomsten van hun kinderen hebben.

De inkomsten uit de goederen die op grond van het huwelijksvermogenstelsel aan de gemeenschap behoren, worden voor de helft ten aanzien van elke echtgenoot belast. Een afzonderlijke aanslag wordt op naam van elke echtgenoot gevestigd.

§ 2. Het totale bedrag van de belasting verschuldigd door elk van beide echtgenoten ingevolge de toepassing van § 1, mag niet hoger zijn dan de belasting die uit de toepassing van artikel 80 zou voortvloeien. »

En outre, le système de réduction d'impôt pour charge de famille prévu actuellement à l'article 81 C.I.R. est remplacé par un système d'abattement introduit dans l'article 79. Ce système d'abattement prévoit un montant de 50 000 francs pour chacun des 2 premiers enfants et de 75 000 francs pour chacun des suivants. Il offre l'avantage de mieux prendre en compte la charge réelle constituée par la présence d'enfants et cela dès le premier, contrairement au système actuel qui privilégie exclusivement les familles très nombreuses. Ce système est donc aussi mieux adapté aux réalités de la composition actuelle des familles belges.

Article 7

Cet article abroge l'article 81 du C.I.R. qui a perdu sa raison d'être par la modification intervenue à l'article 79.

Article 8

Cet article prévoit l'application de la présente proposition de loi sur les revenus de 1988 et donc à partir de l'exercice d'imposition 1989.

J. DELRUELLE-GHOBERT.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

L'article 73 du Code des impôts sur les revenus est remplacé par la disposition suivante :

« *Article 73. — § 1er.* Les revenus des époux sont imposés distinctement.

Les revenus des enfants sont cumulés pour moitié avec les revenus du père et pour moitié avec les revenus de la mère lorsque le père et la mère ont la jouissance légale des revenus de leurs enfants.

Les revenus des biens appartenant à la communauté sur base du régime matrimonial sont imposés pour moitié dans le chef de chaque époux. Une cotisation distincte est établie au nom de chaque conjoint.

§ 2. Le montant total des impôts dû par chacun des époux à la suite de l'application du § 1er ne peut pas être supérieur à la taxation qui résulterait de l'application de l'article 80. »

ART. 2

Artikel 75, § 1, en artikel 76 van hetzelfde Wetboek worden opgeheven.

ART. 3

De Koning brengt de tekst van artikel 80 van hetzelfde Wetboek in overeenstemming met het bepaalde in het nieuwe artikel 73.

ART. 4

Artikel 77 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

ART. 5

Artikel 78 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

« Artikel 78. — § 1. De belasting wordt vastgesteld op :

— 25 pct. voor de eerste inkomensschijf van 300 000 frank;

— 40 pct. voor de schijf van 300 000 tot 1 miljoen frank;

— 50 pct. voor de schijf van 1 000 000 tot 2 500 000 frank;

— 57,5 pct. voor de schijf van meer dan 2 500 000 frank.

§ 2. In geen geval mag de totale belasting meer bedragen dan 50 pct. van het belastbaar inkomen. »

ART. 6

Artikel 79 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

« Artikel 79. — Geen belasting is verschuldigd op de eerste inkomensschijf van 130 000 frank, vermeerderd met 50 000 frank voor elk van de twee eerste kinderen ten laste, 75 000 frank voor het derde en elk van de volgende kinderen ten laste, 20 000 frank voor elke persoon ten laste bedoeld in artikel 82, § 1, 3° tot 5°, en een bijkomend bedrag van 50 000 frank voor de belastingplichtige en elk van de personen ten laste wier gebrek of vermindering van het fysiek of mentaal vermogen ten minste 66 pct. bedraagt. »

ART. 7

Artikel 81 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

ART. 2

L'article 75, § 1er, et l'article 76 du même Code sont abrogés.

ART. 3

Le Roi met le texte de l'article 80 du même Code en concordance avec les dispositions du nouvel article 73.

ART. 4

L'article 77 du même Code est abrogé.

ART. 5

L'article 78 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Article 78. — § 1er. L'impôt est fixé à :

— 25 p.c. pour la première tranche de revenus de 300 000 francs;

— 40 p.c. pour la tranche de 300 000 à 1 000 000 de francs;

— 50 p.c. pour la tranche de 1 000 000 à 2 500 000 francs;

— 57,5 p.c. pour la tranche de revenus supérieure à 2 500 000 francs.

§ 2. En aucun cas, l'impôt total ne peut dépasser 50 p.c. du revenu imposable. »

ART. 6

L'article 79 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Article 79. — L'impôt n'est pas dû sur la première tranche de revenus de 130 000 francs majorés de 50 000 francs pour chacun des deux premiers enfants à charge, de 75 000 francs pour chaque enfant à charge à partir du troisième, de 20 000 francs pour chaque personne à charge visée à l'article 82, § 1er, 3° à 5°, et de 50 000 francs supplémentaires pour le contribuable et chacune des personnes à charge qui sont atteintes d'une insuffisance ou d'une diminution de capacité physique ou mentale de 66 p.c. au moins. »

ART. 7

L'article 81 du même Code est abrogé.

ART. 8

De bepalingen van deze wet zijn van toepassing met ingang van het aanslagjaar 1989.

ART. 8

Les dispositions de la présente loi sont applicables à partir de l'exercice d'imposition 1989.

J. DELRUELLE-GHOBERT.

P. HATRY.

P. BOEL.

J.-P. de CLIPPELE.

J. VANDENHAUTE.

J. MAYENCE-GOOSSENS

P. HAZETTE.